

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Arme Vagner Popović, predsjednice vijeća, Ane Berlengi Fellner i Mirjane Čačić, te više sudske savjetnice Ljerke Morović Pavić, zapisničarke, u upravnom sporu tužitelja H. Š. iz Z., protiv tuženika Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, Z., radi prava na pristup informacijama, na sjednici vijeća održanoj dana 20. ožujka 2019.

p r e s u d i o j e

Tužbeni zahtjev se usvaja i poništava rješenje Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, klasa: UP/II-008-07/19-01/55, urbroj: 401-01/05-19-2 od 13. veljače 2019.

Obrazloženje

Rješenjem tuženika odbijena je žalba tužitelja izjavljena protiv rješenja Hrvatske banke za obnovu i razvitak, broj: 37/2018 od 27. prosinca 2018. Tim rješenjem odbijen je zahtjev tužitelja za pristup informacijama koje se odnose na popis svih krajnjih korisnika kredita/primatelji leasinga/zajmoprimci koje je HBOR kreditirala u razdoblju od 1. do 30. rujna 2017., uz iznose kredita, pozivom na odredbu članka 23. stavak 5. točka 5. Zakona o pravu na pristup informacijama.

Tužitelj u tužbi navodi da su zahtjevom obuhvaćene informacije koje se tiču raspolaganja javnim sredstvima u smislu članka 16. stavak 3. Zakona o pravu na pristup informacijama pa je nejasno kako bi postupanje po zahtjevu tužitelja ugrozilo redovito obavljanje djelatnosti Hrvatske banke za obnovu i razvitak kad bi po prirodi stvari već trebale biti javno objavljene, radi čega je pogrešno primijenjeno materijalno pravo. Iznos i podatak o tzv. konačnom korisniku kredita, odnosno primatelju leasinga, zajmoprimcu i slično, osim toga sadrži i posebne potpore u smislu dugoročnosti tako plasiranih kredita, te povoljnije kamate nego što su korisnicima dostupne pod uobičajenim uvjetima pa bi stoga traženi podaci trebali biti dostupni na mrežnim stranicama tijela javne vlasti. Poziva se na odredbu članka 10. stavak 1. točka 5. Zakona o pravu na pristup informacijama, članak 2. i 23. Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak te članak 3. stavak 1. točka 28. Zakona o kreditnim institucijama, presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske, posl. br. U-zpz-6/2016 od 17. listopada 2018. i presudu Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, posl. br. 460/18 od 30. siječnja 2019. Radi se o informaciji koja bi bila otisnuta na dvije stranice A4 pa je nerazumljivo obrazloženje tuženika da se radi o velikom broju stranica. Iz samog sadržaja zahtjeva ne proizlazi malicioznost postupanja tužitelja protiv tijela javne vlasti, niti proizlazi

da bi njegova namjera bila šikaniranje tijela javne vlasti, zahtjev nije zlonamjerno intoniran, zbog čega je pogrešno primijenjen članak 25. stavak 5. točka 5. navedenog Zakona. Predlaže da Sud poništi rješenje tuženika.

U odgovoru na tužbu tuženik osporava navode iste. Navodi kako se prilikom utvrđivanja zlorabe prava na pristup informacijama ne razmatra samo tekući zahtjev za pristup informacijama, već se on razmatra u kombinaciji s ostalim tužiteljevim zahtjevima, a sa danom podnošenja predmetnog zahtjeva bilo je ukupno 40 zahtjeva za pristup informacijama te je stoga očito da je u konkretnom slučaju zbog ukupnog broja zahtjeva, učestalosti podnošenja zahtjeva i opsežnosti svih zahtjeva došlo do opterećenja rada i funkcioniranja tijela javne vlasti. Predlaže da Sud odbije tužbeni zahtjev tužitelja.

Tužbeni zahtjev je osnovan.

Iz spisa predmeta je razvidno da je zahtjev za dopunu informacija, kojim je tužitelj tražio dostavu popisa svih krajnjih korisnika kredita/primatelji leasinga/zajmoprimci koje je HBOR kreditirala u razdoblju od 1. do 30. rujna 2017., uz iznose kredita, Hrvatska banka za obnovu i razvitak razmatrala kao novi zahtjev te isti odbila pozivom na odredbu članka 23. stavak 5. točka 5. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, broj: 25/13. i 85/15.), kojom je propisano da će tijelo javne vlasti rješenjem odbiti zahtjev ako jedan ili više međusobno povezanih podnositelja putem jednog ili više funkcionalno povezanih zahtjeva očito zlorabljiva pravo na pristup informacijama, a osobito kada zbog učestalih zahtjeva za dostavu istih ili istovrsnih informacija ili zahtjeva kojima se traži velik broj informacija dolazi do opterećivanja rada i redovitog funkcioniranja tijela javne vlasti. Tuženik je pobijanim rješenjem potvrdio pravilnost takvog stajališta Hrvatske banke za obnovu i razvitak te je opširno obrazložio subjektivni i objektivni element zlorabe prava. Također je obrazloženo da je postupljeno po rješenju tuženika od 13. veljače 2018., kojim je naloženo HBOR-u dostavu preslike popisa svih korisnika kredita koje je kreditirala u razdoblju od 1. do 30. rujna 2017. uz iznose kredita, što je HBOR dopisom od 6. prosinca 2018. i učinio. U izreci rješenja nije naložena dostava preslike „krajnjih korisnika kredita“, već je naložena dostava dokumenata naziva „pregled odobrenih kredita od 1. do 30. rujna 2017.“, koja sadrži tablice „korisnik kredita“, „odobreno kn“ i „odobreno eur“, slijedom čega se ne može raditi o zahtjevu za dopunu i ispravak informacije, već o novom zahtjevu koji u konkretnom slučaju u kombinaciji sa ostalim zahtjevima za pristup informacijama dovodi do zlorabe prava na pristup informacijama. Ocjenjuje da žaliteljevo kršenje instituta prava na pristup informacijama kolidira s javnim interesom zbog kojega navedeni institut postoji, ali ujedno predstavlja i obezvrjeđivanje njegova cilja i svrhe. Svako daljnje omogućavanje žalitelju da zlorabljuje odredbe Zakona o pravu na pristup informacijama ima za posljedicu neopravdano opterećivanje rada i funkcioniranja tijela javne vlasti, predstavlja prepreku učinkovitom radu tijela te je u suprotnosti s načelima pravičnosti i pravne sigurnosti.

Međutim, ovakvo stajalište tuženika ovaj Sud ne prihvaća. Naime, HBOR raspolaže javnim sredstvima a što proizlazi iz odredbe članka 5. stavak 2. Zakona o hrvatskoj banci za obnovu i razvitak („Narodne novine“, broj: 138/06. i 25/13.) prema kojoj temeljni kapital HBOR-a uplaćuje Republika Hrvatska iz Državnog proračuna, a sukladno odredbi članka 8. stavak 2. istog Zakona Republika Hrvatska jamči za obveze HBOR-a bezuvjetno, neopozivo i na prvi poziv te bez izdavanja posebne jamstvene isprave. Ovaj Sud je u presudi poslovni broj: UsII-460/18 od 20. siječnja 2019., a na koju presudu upućuje i tužitelj u tužbi, već izrazio stajalište da sredstva državnog proračuna spadaju u javna sredstva te je kontrola korištenja sredstava iz državnog proračuna u interesu svih građana, a tužitelj, kao i svaka druga osoba, ima pravo saznanja o potrošnji javnih sredstava, koja bi radi transparentnosti tijela javne vlasti trebala biti dostupna i to sukladno odredbi članka 16. stavak 4. Zakona o

pravu na pristup informacijama, bez provođenja testa razmjernosti javnog interesa, radi čega se ovdje ne može razmatrati pitanje zlouporabe prava tužitelja na pristup informacijama. Naime, kako se zahtjev odnosi na pristup podacima o raspolaganju javnim sredstvima, koji podaci moraju biti dostupni svakome, a što nadilazi eventualno opterećenje redovitog rada tijela javne vlasti, to u takvim slučajevima ne postoji mogućnost zlouporabe prava na pristup informacijama, zbog čega Sud nalazi da je tuženik u konkretnom slučaju povrijedio zakon na štetu tužitelja zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

Iz navedenih razloga Sud je tužbeni zahtjev uvažio i poništio rješenje tuženika koji će u ponovljenom postupku odlučiti o žalbi tužitelja sukladno pravnom shvaćanju i primjedbama suda.

Trebalo je stoga temeljem odredbe članka 58. stavak 1. Zakona o upravnim sporovima ("Narodne novine", broj: 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. i 29/17.) odlučiti kao u izreci presude.

U Zagrebu 20. ožujka 2019.

Predsjednica vijeća
Arma Vagner Popović, v.r.